VIEŠVILĖS LOBIS (1568–1570)

Gytis GRIŽAS

2004 m. pavasarį Viešvilės miestelyje (Jurbarko r.) radau LDK Žygimanto Augusto 1562 m. pusgrašį. 2006 m. spalio mėnesį netoli tos vietos archeologas L. Tamulynas rado du sulipusius Žygimanto Augusto pusgrašius. Monetos perduotos LNM. 2006 m. vėlyvą rudenį LNM Archeologijos skyrius patikrino radimvietę detaliau. Žvalgytas apie 120 m^2 plotas, ištirta 20 m^2.

Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė

Aleksandras, pusgrašiai – 17 vienetų (Ag 18,96 g.).

Žygimantas Senasis, pusgrašiai: 1510 (2); 1511 (2); 1512 (4); 1513 (2); 1514 (1); 1516 (1); 1518 (1); 1521 (2); ? (8) – iš viso 24 vienetai (Ag 25,58 g.).

Žygimantas Augustas, pusgrašiai: 1546 (3); 1547 (1); 1549 (3); 1550 (1); 1555 (1); 1556 (4); 1557 (1); 1558 (3); 1559 (4); 1560 (4); 1561 (8); 1562 (5); 1563 (8); 1564 (3); 1565 (3) – iš viso 53 vienetai (Ag 60,02 g.).

Bohemija

Ferdinandas I, taleris (60 kreicerių), 1563. Prahos kalykla (Ag 24,53 g.).

Tirolis

Ferdinandas, taleris, 1568 (Ag 24,37g).

Iš viso surastos 96 monetos (Ag 153,48 g). Tyrimų metu nustatyta tiksli lobio užkasimo

1 pav. Viešvilės lobis. *G. Grižo nuotr.*
Fig. 1. Viešvilė hoard.

vieta, kurioje surasta 58 monetų sankaupa.

Lobis paslėptas apie 1568–1570 m. Tai pirmas žinomas Rytų Prūsijos žemėje rastas XVI a. LDK monetų lobis (1 pav.).

Lobio radimvietės aplinkoje aptikti keli II–III a. radiniai: segė, antkaklės fragmentas ir auksuotas stiklo karolis, taip pat keli XVII–XX a. pirmos pusės radiniai – trys plombos, žiestos keramikos, sagų, antpirštis, diržo sagtis, penkiakampės žvaigždės imitacija.

Monetos ir plombos perduotos LNM numizmatikos skyriui, kiti radiniai – LNM Archeologijos skyriui.

VIEŠVILĖ HOARD (1568–1570)

In 2006 the LNM excavated the find spot of a hoard of coins in the town of Viešvilė (Jurbarkas Dist.). 20 m^2 was excavated at the site and an area of about 120 m^2 surveyed. A total of 96 coins were found (Fig. 1), the majority of which consisted of halfgroats of Grand Dukes Alexander, Sigismund I the Old, and Sigismund August of Lithuania, which had been minted in the early 16th century – 1565. The hoard had been hidden about 1568–1570.

JONIŠKIO LOBIS (1915–1916/1997, 2001, 2005, 2006)

Ernestas VASILIAUSKAS

2006 m. JIKM iš gyventojo įsigijo 37 Rusijos ir Vokietijos imperijų 1860–1915 m. monetų, kurios pagal turinį yra dalis lobio, rasto 1997 m. (žr. *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 509–510; *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 267; *ATL 2005 metais*, V., 2006, p. 413). Nauja tai, kad lobis pasipildė 5 kapeikų ir ½ markės nominalo monetomis, o jo chronologija išsiplėtė iki 1916 m. Taigi šiuo metu iš šio lobio iš viso yra surinktos 158 monetos.

Lobis užkastas Pirmojo pasaulinio karo metais, 1915 m. atėjus vokiečių kariuomenei bei 1916 m. nutiesus geležinkelio Berlynas–Kionigsbergas–Ryga atšaką iš Šiaulių per Joniškį į Mintaują (dabartinę Jelgavą).

Monetų sąrašas:

Rusija

Aleksandras II

20 kapeikų – 1860 m. (1 vnt.), 1869 m. (1 vnt.).

Aleksandras III

5 kapeikos – 1890 m. (1 vnt.).

Nikolajus II

20 kapeikų – 1903 m. (1 vnt.), 1906 m. (2 vnt.), 1907 m. (1 vnt.), 1909 m. (4 vnt.), 1910 m. (1 vnt.), 1913 m. (5 vnt.), 1914 m. (8 vnt.), 1915 m. (2 vnt.).

15 kapeikų – 1906 m. (1 vnt.), 1908 m. (1 vnt.), 1912 m. (1 vnt.), 1913 m. (2 vnt.), 1914 m. (1 vnt.), 1915 m. (1 vnt.).

10 kapeikų – 1913 m. (1 vnt.).

Vokietija

Vilhelmas II (1888–1918 m.)

½ markės – 1905 m. (3 vnt.), 1906 m. (1 vnt.), 1916 m. (1 vnt.).

JONIŠKIS HOARD (1915–1916/1997, 2001, 2005, 2006)

In 2006 the JIKM acquired 37 tsarist Russian (Alexander II, Alexander III, and Nicholas II) and imperial German (Wilhelm